

De Tinkoerier

1
2016

IN DIT NUMMER O.A.

- Een tinweekend in Oudenaarde
- Wrak OB 71, de beurtvaarder uit 1620, deel II

Nederlandse TinVereniging

OPRICHTING 27 MAART 1993

BESTUUR NEDERLANDSE TINVERENIGING

J.F.H.H. Beekhuizen	Voorzitter
F.W. Hubert	Secretaris
L. Groen	Penningmeester
H. Bracht	Bestuurslid
E.A. Erenst	Bestuurslid
H.B. van Wijk	Bestuurslid

BESTUUR STICHTING NEDERLANDSE TINBIBLIOTHEEK

H.B. van Wijk	Voorzitter-Bibliothecaris
F.W. Hubert	Secretaris
L. Groen	Penningmeester
J.F.H.H. Beekhuizen	Bestuurslid
E.A. Erenst	Bestuurslid

ERELID

A.A. Kooyman

REDACTIE DE TINKOERIER

J.F.H.H. Beekhuizen	Hoofdredacteur lay-out
E.A. Erenst	Redacteur
Mw. T. Evers	Redacteur

ADRES SECRETARIAAT

Voorstraat 4
3265 BV Piershil
E-mail: fredw.hubert@gmail.com

ADRES REDACTIE

Nieuwe Spiegelstraat 49
1017 DD Amsterdam
E-mail: info@janbeekhuizen.nl

ADRES PENNINGMEESTER

Geerweg 6
2731 BA Benthuisen
E-mail: groen@aeto.nl

BANKRELATIE

IBAN: NL67 INGB 0004 3826 32
Swiftadres: INGBNL 2A

WEBSITE

www.nederlandsetinvereniging.nl
www.tinvereniging.nl

ISSN: 1380-108

Inhoudsopgave van de Tinkoerier

Voorwoord Jan Beekhuizen	2
Een tinweekend in Oudenaarde Thea Evers	5
Reacties van leden op de boekpresentatie	21
Wrak OB 71, de beurtvaarder uit 1620, deel II Jan Beekhuizen / Arent Vos	22
Wrak OB 71, de beurtvaarder uit 1620, andere vondsten Jan Beekhuizen / Arent Vos	38
De Gentse stadskan: terug van 25 jaren weggeweest Mededeling van Philippe Probst en Jan Beekhuizen	47

Dit jaar hadden wij als tussenstop van onze vakantie de stad Fécamp in Normandië uitgekozen. Het is een prachtige badplaats met majestueuze krijtrotsen en een museum: Le Palais Bénédicte. Heeft die naam met het kloosterleven van doen? Zeker!

In 1510 was er een Benedictijner monnik en alchemist, Dom Bernardo Vinzelli, die een geheim recept voor een kruidendrank samenstelde. Deze bestaat uit 27 verschillende planten en kruiden. Alexandre le Grand, inwoner van Fécamp en verzamelaar van o.a. religieuze kunst, ontdekte in 1853 tussen zijn omvangrijke collectie antieke boeken het destijds in de Franse revolutie verloren gegane recept van het drankje uit 1510. Na vele onderzoeken wist hij uiteindelijk de tekst te ontcijferen en het juiste recept te vinden. Hij noemde het Bénédicte. Ter meerdere eer en glorie van deze likeur liet hij in 1882 Le Palais Bénédicte bouwen en brengt er ook zijn grote kunstcollectie onder. Het paleis is een mengeling van

gotische en renaissance bouwkunst (afb. 1). De bovenverdieping is helemaal gewijd aan oude kunst en onder de gewelven in de kelder is de distilleerderij, waar nog steeds de befaamde likeur Bénédicte wordt gemaakt.

De kunstcollectie bestaat voor een groot deel uit vijftiende- tot zeventiende-eeuwse houten en stenen sculpturen uit de streek. Verder is er een grote collectie ivoor daterend uit de vijftiende tot de negentiende eeuw. Eén zaal is ingericht met louter en alleen smeedijzeren objecten als sloten en sleutels, harnassen, stijgbeugels en andere interessante gebruiksvoorwerpen. In een kleinere zaal hangt moderne kunst.

In een van de ruimten met oude kunst zagen wij het hierbij afgebeelde doopvont uit de twaalfde/dertiende eeuw (afb. 2). Deze is vervaardigd van een lood-tin legering. Er staan diverse heiligen op afgebeeld. Het voetstuk blijkt van latere datum.

*Afb. 1: Exterieur
Le Palais Bénédicte*

Afb. 2: Romaans doopfont

Oproep

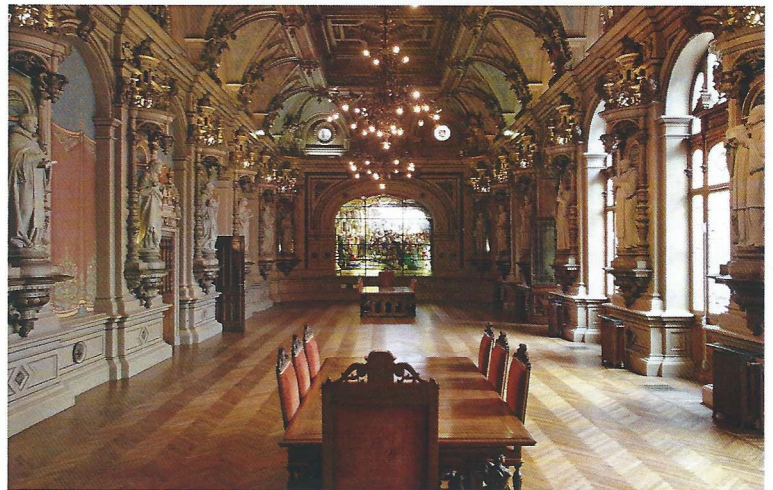
Meermaals deed ik in *de Tinkoerier* een oproep aan de leden om toch vooral een artikel te schrijven. Helaas is daar nooit erg enthousiast gereageerd. Voor het eerste in bijna 23 jaar hebben we alle reserveartikelen moeten gebruiken om deze *Tinkoerier* enige inhoud te geven. Want buiten deel II over tin uit het beurtschip en het verslag van Oudenaarde hebben we nauwelijks artikelen van enige omvang. Vandaar dat ik opnieuw een appèl op u doe. Mocht u een mooi object bezitten of kennen, maar wilt of kunt u er zelf niet over schrijven, breng het object onder onze aandacht zodat wij er iets mee kunnen doen. We hebben dringend behoefte aan kopij voor het decembernummer.

Mocht u in de buurt van Fécamp komen dan raad ik u een bezoek aan dit museum aan. Niet alleen de collectie is zeer de moeite waard, het interieur kent zijn weega niet (afb. 3).

Oudenaarde

Het Oudenaarde-weekend ligt een tijdje achter ons. Het was een ongekend succes, mede door de voortreffelijke organisatie van Philippe Probst en zijn staf. Het hotel, de excursies en de verzorging voor de innerlijke mens waren van een hoog gehalte. De presentatie van het stadskannenboek met de receptie was zeer geanimeerd en de aanwezigheid van de burgemeester van Oudenaarde gaf deze bijeenkomst een extra cachet.

Verderop in *de Tinkoerier* leest u een uitgebreid verslag geschreven door onze onvolprezen verenigingsverslaggeefster Thea Evers.

Afb. 3: Eén van de imposante zalen

Afb. 4: Baron Leys (1815-69) *Frans Floris going to a painters feast*

Schilderij uit de Wallace Collection

Naar aanleiding van het stadskannenboek stuurde Leen Groen ons een foto van een schilderij uit de Wallace Collection in Londen (afb. 4). Hierop staan duidelijke een zestal zeer grote kannen afgebeeld. Of het stadskannen zijn? Het schilderij is van Baron Henry Leys (Antwerpen 1815 - aldaar 1869). Rechts op het buffet - moeilijk te zien - staat een Jan Steenkan.

Jubileum 2018

Op 23 maart 2018 bestaat onze vereniging 25 jaar. Een reden om iets extra's te organiseren. Hebt u een idee? Geef het door aan het bestuur. Uiteraard gaan wij op onze beurt ook kijken wat wij kunnen doen. Ideeën van leden zijn zeer welkom.

Ik hoop dat u in grote getalen naar het Prinsenhof in Delft komt op 29 oktober a.s. Samen met de medewerkers van het museum hebben we een zeer interessant programma voor u samengesteld.

Jan Beekhuizen, voorzitter

Een tinweekend in Oudenaarde

...of, hoe uit een tentoonstelling die niet door ging toch iets fraais voortkwam

Tekst: Thea Evers

Fotografie: J.F.H.H. Beekhuizen

In de najaarsbijeenkomst in Dordrecht op 31 oktober 2015, die werd gehouden in het fraaie Museum Huis van Gijn, werd aangekondigd dat de voorjaarsbijeenkomst zou plaats vinden in het Belgische Oudenaarde, gezamenlijk met de Vlaamse Tinvereniging. De belangrijkste gebeurtenis zou de presentatie van het Stadskannenboek zijn.

Maar allereerst een terugblik op de geschiedenis die hieraan vooraf ging.

Op 10 november 2012, kwamen we voor de najaarsbijeenkomst naar het Amsterdam Museum. Daar kon het bestuur mededelen, dat er vergevorderde plannen bestonden om in het voorjaar van 2015 in Maastricht, ten tijde van de TEFAF, een tentoonstelling in te richten van alle stadskannen van de Nederlanden, die de tijden hebben overleefd. Een prachtig initiatief. Er was een comité van aanbeveling geformeerd en als locatie was het Museum aan het Vrijthof vastgelegd. Ook de eerste toezeggingen door bruikleengevers waren binnen en zelfs de eerste foto's voor de catalogus waren al gemaakt. Het draaiboek is opengeslagen en het bestuur is vol vertrouwen over een voorspoedige voortgang van dit toch wel prestigieuze project. Het zag er allemaal veelbelovend uit.

Maar helaas liep het anders. Tijdens de voorjaarsbijeenkomst op 17 mei 2014 in kasteel Heeswijk te Heeswijk-Dinther, moest de voorzitter melden, dat de geplande tentoonstelling niet door zou gaan. Een grote teleurstelling, zeker voor de voorbereidingsgroep, bestaande uit Jan Beekhuizen, Philippe Probst en Henk van Wijk. Zij hadden al veel werk verricht, evenals Paul Maas, die ons helaas in 2013 is overleden. Twee musea verleenden uiteindelijk zo weinig medewerking en stelden zulke eisen aan een tijdelijke bruikleen, dat men heeft moeten besluiten om met dit project te stoppen.

Het is zeer te betreuren, dat zo'n unieke expositie vastloopt op de houding van museumdirecteuren/medewerkers. Voor een leek eigenlijk onbegrijpelijk

dat er zulke barrières opgeworpen worden bij een presentatie, die voor alle deelnemers publiciteit had opgeleverd, zeker tijdens de TEFAF met de grote internationale belangstelling. Tin is in musea nog maar zelden te zien en voornamelijk verdwenen in de depots. Maar bij een dergelijk verzoek om medewerking doet men dan alsof het de plaatselijke Nachtwacht is. In die kringen worden blijkbaar andere afwegingen gemaakt.

Maar al het werk, met daarbij het onderzoek van Philippe Probst, zal wel uitmonden in een boek, wordt ons dan beloofd. Daar konden we naar uitzien. Geen tentoonstelling dus, maar wel een positief einde. En daarvan konden we getuige zijn op 28 mei 2016 in Oudenaarde, samen met de leden van de Vlaamse Tinvereniging.

Oudenaarde

De stad Oudenaarde in de Vlaamse Ardennen heeft een rijke historie. Volgens een legende heeft de stad zich gevormd rond een vroegere Romeinse buitenpost en rond een versterking van de Visigoten (een belangrijk Oost-Germaans volk, ten tijde van en vlak na, het Romeinse Rijk), die gebouwd was omstreeks 440. De oudste vermelding stamt uit 1038. De graaf van Vlaanderen had een slot en een kerk laten bouwen aan de linkeroever van een belangrijke Scheldebocht. Zo ontstond de oudste kern van de stad, die zich situeerde op de Kleine Markt tussen de huidige St. Walburgakerk en de Schelde. Oudenaarde werd het steunpunt van de graven van Vlaanderen en kreeg als stad tal van voorrechten. In de veertiende eeuw ontstond er een bloeiende lakennijverheid en voor handelsdoeleinden was de ligging aan de rivier natuurlijk een pré.

De stad is ook de geschiedenis ingegaan als geboorteplaats van Margaretha van Parma. Zij werd door Keizer Karel V in Oudenaarde verwekt bij weversdochter Johanna van der Gheynst en zij zou van 1559 tot 1567 als landvoogdes over de Nederlanden regeren. Wereldroem kreeg Oudenaarde in de zestiende eeuw

Een tinweekend in Oudenaarde

Afb. 2: Restaurant Comte de Flandre

door de prachtige wandtapijten. Landschappen, Bijbelse voorstellingen, de Griekse en Romeinse oudheid en de Mythologie, waren geliefde onderwerpen. Zulke tapijten zorgden in kastelen en landhuizen voor warmte, comfort en sfeer. Het was ook een luxartikel dat getuigde van de welstand en goede goed smaak van de eigenaren. Wij zouden er dat weekend prachtige voorbeelden van kunnen bekijken. Een bouwkundig pronkstuk is het zestiende-eeuwse stadhuis, een van de mooiste voorbeelden van de Brabantse gotiek (afb. 1). Het domineert met zijn rijke gevel de Grote Markt en de belforttoren in het midden werd in 1999 op de Werelderfgoedlijst van de Unesco geplaatst. Het geheel is een combinatie van zuivere verhoudingen en een fraaie monumentaliteit. Boven op die toren staat stadswacht Hanske de Krijger. Ergens diep in de zestiende eeuw viel deze wachter in slaap, nadat hij teveel kroezen Oudenaards bier had gedronken. Daardoor zag hij Keizer Karel V niet aankomen, althans volgens de legende en de vorst stond voor gesloten poorten. Voortaan moest Oudenaarde op last van de keizer een bril in het stadswapen dragen. En dat brilletje kom je overal tegen.

Weekend

Het programma op zaterdag begon om 10 uur en het is dan ook een goede gewoonte geworden om de leden in de gelegenheid te stellen op vrijdag al te arriveren. Het bestuur had weer gezorgd voor een hotelarrangement. We konden intekenen in Hotel Leopold, een vrij nieuwe accommodatie, gelegen vlakbij de omgelegde Schelde. De meanderende rivier langs de oude stad is eind jaren zestig van de vorige eeuw gekanaliseerd. Van de oude loop resteert alleen nog een jachthaven. Er is een nieuw stadsgedeelte ontstaan, met o.m. appartementen waar veel vraag naar is. Maar zoals wel vaker het geval: nu heeft men toch wel spijt van deze rigoureuze ingreep, waarbij veel authentieks verloren ging.

De oude kern is echter nog steeds op loopafstand en in vijf minuten ben je op de Markt. Daar bleek nog een ander aspect van Oudenaarde: het nieuwe gebouw 'Centrum Ronde van Vlaanderen', met (excuseer, ik ben een leek), 'van alles en nog wat' over de wielersport. De eindstreep van deze wielersportklassieker De Ronde van Vlaanderen ligt in Oudenaarde op de Grote Markt voor het historische raadhuis. En dat gegeven trekt natuurlijk ook veel amateurs, die in het weekend de trajecten in de Vlaamse Ardennen willen rijden. Zij waren dan ook in grote getalen aanwezig. Voor vrijdagavond was de mogelijkheid geboden om samen te gaan eten in het restaurant 'Comte de Flandre' aan de Markt (afb. 2). Er was een dertigtal leden van beide tinverenigingen aanwezig. Je had per mail je menukeuze al aangegeven en het diner was uitstekend. Geanimeerde gesprekken alom, tussen oude- en nieuwe tinvrienden (afb. 3).

Afb. 3: Een gezellig diner

Een tinweekend in Oudenaarde

Afb. 4 en 5: Samenkomst in De Zalm

Zaterdag

Om 10 uur was er een samenkomst in Hotel-Restaurant 'De Zalm', tegenover het raadhuis (afb. 4 en 5). Het was een prachtige morgen en op de Markt kwamen we langs de start van een oldtimerautorit met o.m. Jaguars en Lotussen. Een mooi gezicht voor dat gotische bouwwerk. De dag daarvoor stond het hele plein vol met geparkeerde auto's en was het onmogelijk om een foto te maken. Maar er zijn plannen om dat mooie plein wat meer autovrij te maken. De geschiedenis van Hotel-Restaurant De Zalm, in een landboek uit de zeventiende eeuw genaamd 'Den Bonte Esele', gaat terug tot de vijftiende eeuw. Nu heeft de buitenkant een Neoclassicisti-

sche bepleisterde en beschilderde voorgevel. In de feestzaal sprak Philippe Probst, voorzitter van de Vlaamse Tinvereniging, een welkomstwoord. Wij kregen koffie/thee met iets er bij en maakten weer kennis met andere tafelgenoten. De zaal deed me denken aan een balzaal uit de jaren vijftig. Met een podium voor een orkest.

MOU

Van 10.45 tot 13.00 uur brachten we een bezoek aan het MOU. Die afkorting staat voor Museum Oudenaarde en de Vlaamse Ardennen. Wij waren in totaal met 54 mensen en werden in vier groepen ingedeeld. Onze groep kreeg een gids, die ons ook 's middags en zondagochtend zou begeleiden. Een welbespraakte dame met een grote diepgaande kennis, die ook veel verbanden wist te leggen tussen de vele historische gebeurtenissen en ons daar graag deelgenoot van maakte. We hebben heel wat opgestoken over de Vlaamse geschiedenis. Het museumgebouw is al heel bijzonder: de grote lakenhal met een indrukwekkend plafond dat in zijn geheel te zien is, deels nog bestaande uit zeventiende-eeuws kastanje-hout. Het werd vergeleken met de ziekenzaal in Hotel Dieu te Beaune. En dat is wel begrijpelijk want Vlaanderen en Bourgondië waren toen nog één rijk. Diepe nissen in de dikke muren hielden het zonlicht tegen zodat deze niet op het laken kon schijnen en daardoor zou kunnen verkleuren. Het mooiste wollen laken kwam uit Vlaanderen, toen de streek tussen de zee en de Schelde. Eind veertiende eeuw werden in Oudenaarde de eerste wandtapijten geweven en dat werd een groot succes. In de negentiende eeuw kwam het verval.

Die beroemde wandtapijten, dat was natuurlijk de trots van het MOU. De gids vertelde veel bijzonderheden o.m. over de techniek, de afbeeldingen, het kleurgebruik en de restauratie (afb. 6 en 6a).

Afb. 6 en 6a: De Tapijtenzaal en een fragment van een tapijt

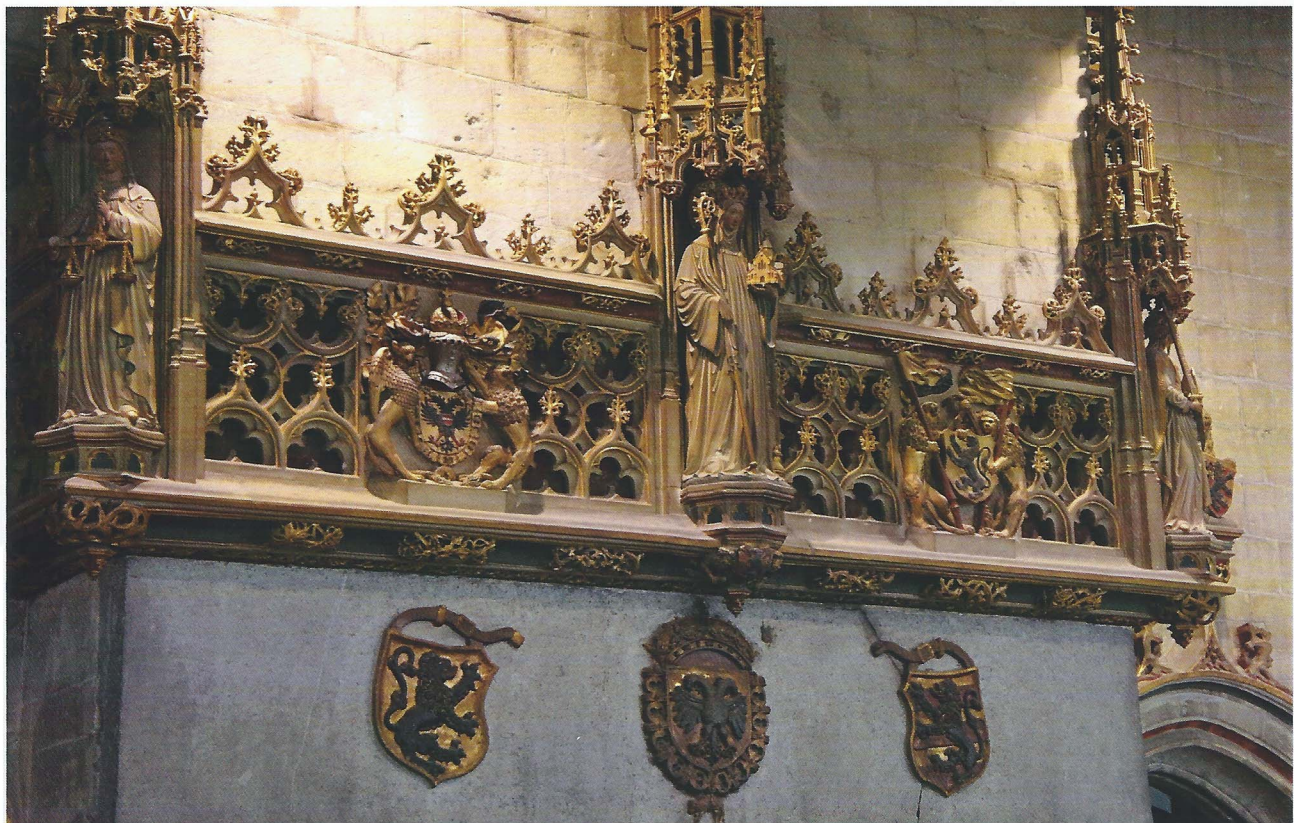
Een tinweekend in Oudenaarde

In het stadhuis keken we vol bewondering rond in de Volkszaal, gelegen over de gehele breedte van het pand. In de zestiende eeuw al de plaats voor plechtige ontvangsten, feestelijkheden en vermaak, met ook hier een prachtig plafond. Op de muur het wapen van Karel V met daarbij zijn lijfspreuk *Plus Outre* (steeds verder). Ook nu is deze ruimte nog steeds een zaal voor het volk. Er vinden lezingen plaats, concerten e.d. Ook de aanbidding van het Stadskennenboek zou hier plaatsvinden.

In de Schepenzaal, nu de trouwzaal, hangen een aantal schilderijen van bekende bezoekers van de stad, natuurlijk als eerste weer Keizer Karel V en ook zijn dochter Margaretha van Parma. Langzamerhand dringt tot je door, dat deze stad nog steeds leeft met deze Habsburgse keizer, die bij ons allang in de geschiedenisboeken verdwenen is. Het zuiden van de Nederlanden had toch een andere historie. Zeer bijzonder in deze zaal was het Renaissance tochtportaal en de negentiende-eeuwse schouw met o.a. het wapen van Oudenaarde (afb. 7 en 8).

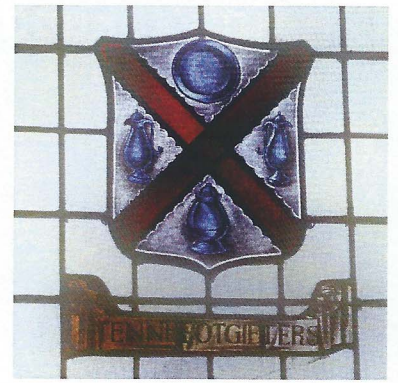
Afb. 7: Renaissance tochtportaal

Afb. 8: negentiende-eeuwse schouw

Afb. 9: Een deel van de zilvercollectie

Afb. 11: De Tennepotgieters

Het MOU bezit een rijke en gevarieerde zilvercollectie waarvan het overgrote deel de verschillende hoogtepunten en de regio's van de Europese edelsmeedkunst presenteert. Het andere deel geeft een mooi en bijna volledig overzicht van Oudenaards zilver tijdens het Ancien Régime. De verzameling is in drie zalen ondergebracht en voor het merendeel afkomstig uit de collectie van wijlen Ernest De Boever en wijlen mevrouw Hélène De Boever-Alligordès (afb. 9). In een van de zalen stond een vitrine met koffiekannen en theepotten uit Oudenaarde (afb. 10). Maar het topstuk was voor mij een chrismatorium uit het begin van de zestiende. Opvallend waren ook de vele glas- in loodramen met de wapens van diverse steden, maar ook die met ambachten waaronder die van de *Tennepotgieters* (afb. 11).

Afb. 10: Overzicht van koffiekannen en theepotten uit Oudenaarde

Een tinweekend in Oudenaarde

Afb. 12: Prachtige opstelling van de twaalf stadskannen van Oudenaarde

En daar waren ze dan eindelijk, aan het slot van de ochtend: de tinnen stadskannen, twaalf stuks, mooi opgesteld in een grote vitrine (afb. 12). Phippe Probst stond natuurlijk te popelen om ons deelgenoot te maken van zijn bevindingen, die u kunt lezen in het Stadskannenboek.

Stadswandeling

We gingen weer naar de feestzaal in De Zalm voor een broodjeslunch. Daarna volgde van 14 tot 16 uur een stadswandeling onder leiding van de gids. Om te beginnen vertelde ze nog heel veel bijzonderheden over het prachtige stadhuis, waaronder ook, dat de vervuilende duiven door de natuur waren verdreven. Op de 88 meter hoge toren van de Walburgakerk hadden zich slechtvalken genesteld. Het nest met jongen was via een webcam te zien.

De slechtvalken bleken een probaat middel tegen duiven te zijn. Vervolgens gingen we naar het OLV hospitaal van de Dames Bernardinen, gesticht in 1202.

Het was in de loop der eeuwen uitgeroeid tot een groot complex (afb. 13). In de kapel, oorspronkelijk de ziekenzaal, was een balkonnetje met klapdeuren, zodat de zieken op de bovenverdieping de H. Mis konden volgen.

In de stad was een kunstproject gaande, Scaldis genaamd en dat betekende ook kunst op historische locaties. In het voormalige hospitaal stonden allerlei textiele creaties opgesteld (afb. 14).

Afb. 14: Kunstproject

Afb. 13: OLV, het hospitaal van de Dames Bernardinen

Een tinweekend in Oudenaarde

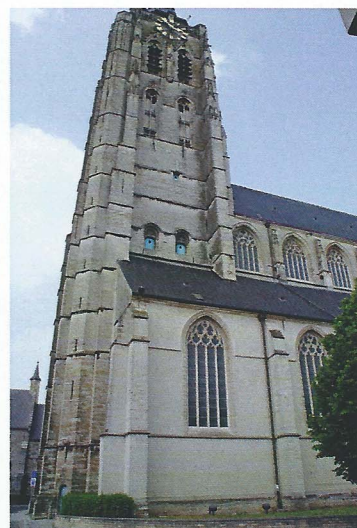
Toen was de Kleine Markt aan de beurt, het oudste plein binnen de stadsvesten. Daar staat o.m. de Boudewijntoren, een twaalfde-eeuwse Romaanse patricierstoren, het oudste monument van de stad (afb. 15). Het aanpalende huis, werd sinds de negentiende eeuw foutief toegewezen als geboortehuis van Margaretha van Parma.

Afb. 15: De Boudewijntoren

De Sint Walburgakerk met haar majestueuze toren domineert al van verre de stad (afb. 16). Van de vroeggotische kerk, waarvan de bouw begon in de eerste helft van de twaalfde eeuw, rest nu nog slechts het koor in Doornikse kalksteen. In de vijftiende eeuw werd beslist om de kerk te herbouwen in Brabantse gotiek, maar men voltooide slechts de toren en de benedenkerk. In 1534 werd de herbouw stopgezet. De oude kerk werd dus niet afgebroken en we zien twee samengevoegde kerken, het resultaat van Doornikse en Brabantse gotiek. Nu wordt de oude kerk gebruikt als winterkerk en de grote als zomerkerk. De kerk heeft verscheidene prachtige altaren en gedenkmonumenten (afb. 17 en 17a).

Afb. 17 en 17a : Altaar en gedenkmonument

Afb. 16: Toren van de Sint Walburgakerk

Het Bisschopskwartier en het Begijnhof, met een zeer fraaie poort met een beeld van St. Rochus kwamen ook nog aan bod (afb. 18 en 19). Hij is geboren te Montpellier in 1295 en aldaar gestorven in 1327. Hij wordt gerekend tot één van de zes pestheiligen. Hij is de patroon tegen pest en besmettelijke ziekten en wordt ook gerekend tot de veertien noodhulpers.

Tegen vier uur moesten we onze gids teleurstellen. We wilden toch ook graag gebruik maken van het uur rust, dat op het programma stond en je opfrissen voor de avond.

Afb. 18: St. Rochus van Montpellier

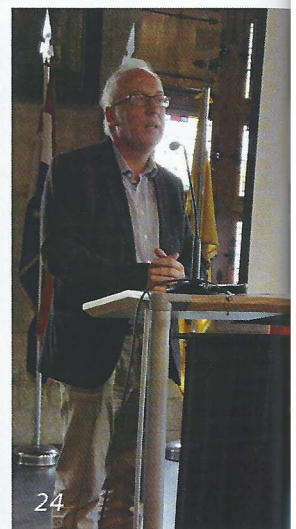
Afb. 19: Het hofje

Een tinweekend in Oudenaarde

Presentatie van het boek 'Tinnen Stadskannen in de Lage Landen'

De mooie Volkszaal was voor ons gereserveerd en daar zou het nieuwe tinboek officieel worden gepresenteerd (afb. 20). De eigenlijke aanbieding werd voorafgegaan door een lezing van mevrouw dr. Martine Van Welden met als titel: *Meer dan groen; minder bekende aspecten en eigenheden van de Oudenaardse tapijtweverij*. Zij promoveerde in Leuven en gaf ons met haar kennis ook een blik in de economische aspecten, de export en de massaproductie van de tapijtweverij (afb. 21).

Daarna hield Philippe Probst een korte inleiding over de totstandkoming van het boek. Een proces van vijf

jaar, dat niet altijd naar verwachting verliep en geen tentoonstelling, maar wel een volwaardig en uniek boek heeft voortgebracht (afb. 22). Ook de door diefstal verdwenen stadskan uit Gent werd teruggevonden en staat nu weer in het museum. Het hele project verliep in goede en plezierige verstandhouding met Jan Beekhuizen en Henk van Wijk uit Nederland. Hij dankte de mensen, die hem behulpzaam zijn geweest, en betrok daarbij ook de Toeristische Kring van de Oudenaarde, voor de hulp bij de organisatie van dit weekend.

Philippe Probst overhandigde het 1e exemplaar aan mevrouw Geertrui van Kerkhoven, conservator van het MOU, als blijk van waardering voor haar hulp in al die jaren. Zij sprak een dankwoord uit en gaf aan dat het een leuke periode was geweest. Er waren mysterie

ries opgelost en er was veel bruikbare informatie gevonden. 'Kom nog eens terug' zei ze tot slot (afb. 23). De burgemeester, de heer Marnic de Meulemeester, nam nu het woord (afb. 24). Hij hechtte veel belang aan deze presentatie en was fier op alles in zijn stad: het rijke verleden, het mooie landschap, het MOU, de kunstenaars die dit weekend exposeerden, enz. De stadskannen zullen beslist in de toeristische promotie worden opgenomen.

Henk van Wijk was de volgende spreker. Hij memoreerde de inbreng van Paul Maas, onze secretaris die in 2013 overleed (afb. 25).

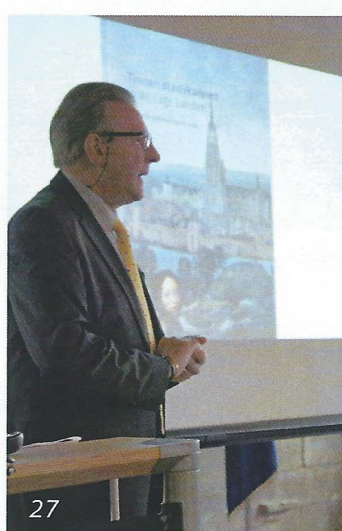
Paul Maas heeft veel voorwerk verricht en zou beslist ook één van de auteurs zijn geweest. Henk overhandigde een exemplaar aan Paul's weduwe Mayling Maas-Wong (afb. 26).

Jan Beekhuizen sloot de rij en gaf onder meer aan, dat de sponsor van de tentoonstelling die niet doorging, ook bereid was om bij te dragen aan dit boek (afb. 27). Daardoor heeft het boek een wel zeer sympathieke prijs gekregen: € 25,00. En dat voor een dergelijk mooie uitgave. Geen stadskan op de omslag? Zeker wel, kijk maar naar de man linksonder.

Philippe Probst overhandigde Jan Beekhuizen tot slot ook een exemplaar, als dank van de goede samenwerking tussen de beide tinverenigingen (afb. 28). En daarmee was het officiële gedeelte beëindigd en konden we toosten en de dorst lessen met o.m. een Adriaan Brouwer biertje (afb. 29). Maar eerst een boek kopen en natuurlijk gebruik maken van de aanwezig-

heid van de auteurs om het te laten signeren. Daarna gingen we weer naar De Zalm voor het diner. De organisatie had voor een tafelschikking gezorgd, zodanig, dat Nederlanders en Vlamingen elkaar konden leren kennen. Een goede vraag is altijd: 'Hoe bent u er toe gekomen om tin te gaan verzamelen?' Mijn Vlaamse tafelheer zei: 'Dat is de schuld van mijn vrouw. Ik hou van antiek en zei zij: neem dan tin, dat is zo eenvoudig'. En zo is het gekomen.

Het was een gezellige avond met lekker eten en goede en ook amusante gesprekken. De beide voorzitters en Henk van Wijk spraken aan het einde van het diner nog een dankwoord uit (afb. 30).

Afb. 20: Presentatie in de Volkszaal, afb. 21: Dr. Martine Van Welden, afb. 22: Philip Probst, afb. 23: Geertrui van Kerkhoven, afb. 24: Marnic De Meulemeester, afb. 25: Henk van Wijk, afb. 26: Henk van Wijk en Mayling Wong, afb. 27: Jan Beekhuizen, afb. 28: Philip Probst en Jan Beekhuizen, afb. 29: receptie, afb. 30: v.l.n.r. Jan Beekhuizen, Philip Probst en Henk van Wijk

Een tinweekend in Oudenaarde

Afb. 31: Gezicht op Pamele met de Onze Lieve Vrouwenkerk

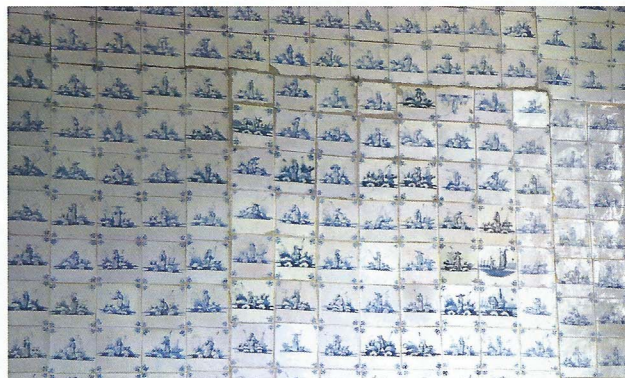
Pamele

Zondag om 10.30 uur stond onze gids weer klaar. Dit keer aan de overkant van de Schelde in het oude dorp Pamele. Ontstaan in de twaalfde eeuw en eigendom van de Heren van Pamele, was het vanaf de zestiende eeuw de tweede stedelijke kern, naast die van Oudenaarde. Vertrekpunt van de rondleiding was de voormalige abdij Maagdendale, vroeger een van de belangrijkste vrouwenabdijen in Vlaanderen. Nu is hier o.m. het stadsarchief gevestigd.

De Onze Lieve Vrouwekerk uit de dertiende eeuw, is in opdracht gebouwd van de Heren van Pamele. In deze

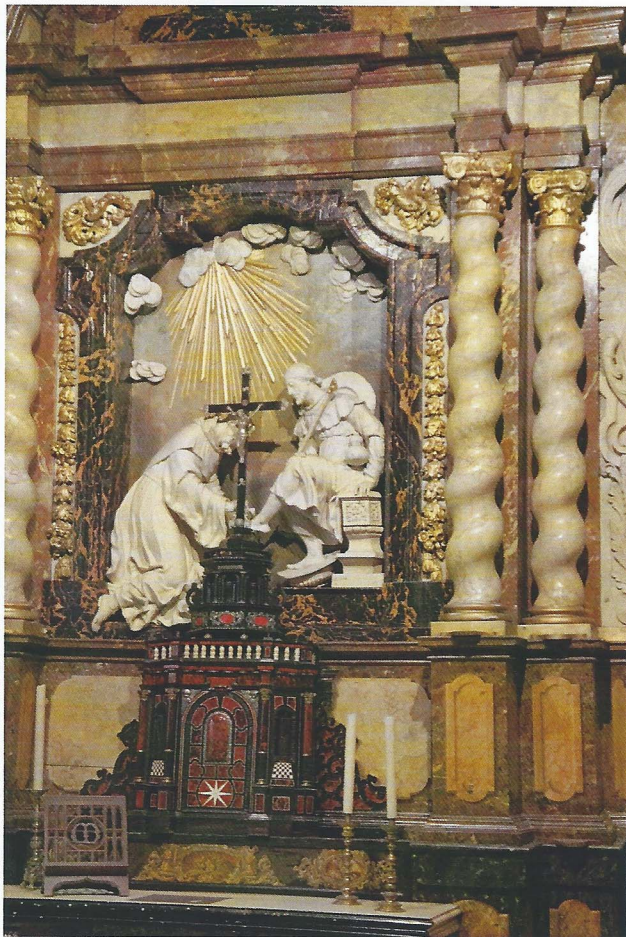

Afb. 32: Klooster van Zwarte Zusters

Afb. 33: Tegelwand in de keuken

kerk werd de buitenechtelijke dochter van Keizer Karel V en Johanna van der Gheynst, Margaretha van Parma, gedoopt. De kerk is een typisch voorbeeld van Scheldegotiek en wordt op dit moment gerestaureerd. Het zal in het najaar weer toegankelijk zijn (afb. 31). De kerk heeft nog zeer romaans aandoende vensters en kooromgang, terwijl de zuilengalerij boven het middenschip al duidelijk gotische kenmerken vertoont. Zeer kunstig zijn ook de hoektorentjes. De stabiliteit van het gebouw is een probleem. De Schelde stroomt er vlak langs. Vlakbij de kerk ligt het voormalige klooster van de

Afb. 34: Altaar met Antwerps tabernakel

Zwarte Zusters uit de tweede helft van de dertiende eeuw (afb. 32). Daar mochten we naar binnen en dat was zeer verrassend. Toen de deur open ging rook het er muf, niet ongevoel voor een oud complex. Maar er was wel een kleuterschool in ondergebracht. En dat leverde grote contrasten op. De keuken van de zusters was nu een klaslokaal, maar wel met muren, die van de plinten tot aan het plafond waren voorzien van blauwwitte tegels uit de achttiende eeuw (afb. 33). De expert van Tussen Kunst en Kitsch had hier een hebbelijke blik in de ogen gekregen. De refter was een speelzaal geworden. De kleuters vermaakten zich tussen wanden, volledig bekleed met grote schilderijen op doek uit de eerste helft van de achttiende eeuw.

In de zwarte vloer van de kapel lagen kleine witte ruitvormige grafstenen van de zusters de oudere met versieringen, de latere heel eenvoudig. De laatste die ik zag was uit 1932. Er was een mooi altaar te zien met daarop een tabernakel dat in Antwerpen vervaardigd was (afb. 34).

Afb. 35: Gevel van Huis de Lalaing

Een tinweekend in Oudenaarde

Tot slot van de wandeling kwamen we bij het Huis de Lalaing, de vermoedelijke geboorteplaats van Margaretha van Parma (afb. 35). De gids had een sleutel, maar helaas kon de deur toch niet open. In de grote, ommuurde stadstuin staat een meer dan 150 jaar oude Japanse notenboom (Ginkgo Biloba).

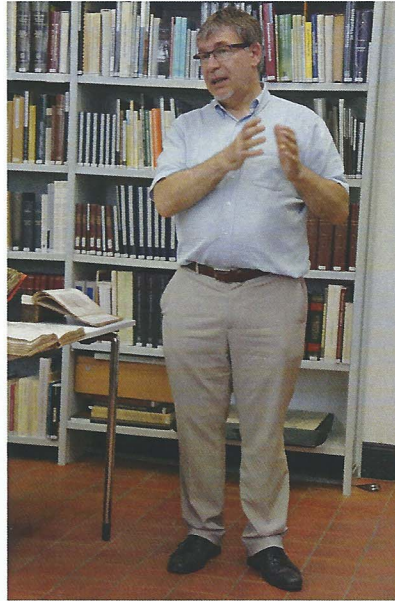
Dit statige L-vormige herenhuis dankt zijn naam aan Philips de Lalaing, heer van Schorisse en stadsgouverneur, die er woonde in de zestiende eeuw. De brede voorzijde aan de straat, die uitziet op de Schelde, is in de achttiende eeuw, geheel naar de mode van die tijd, voorzien van een gevel in rococostijl.

Het programma werd afgesloten met een bezoek aan het Stadsarchief, gevestigd in het voormalige abdissenhuis uit 1663/1664 (afb. 36). De heer Paul Trio, hoogleraar middeleeuwse geschiedenis te Leuven, hield een inleiding en maakte ons attent op de

Afb. 36: Het abdissenhuis

bijzondere archieven en stukken die daar te vinden zijn (afb. 37). Enkele stukken waren ter inzage gelegd. Zo ook de stadsrekening waarop melding wordt gemaakt van de twaalf tinnen stadskannen in Oudenaarde. Deze rekening werd teruggevonden op een erg

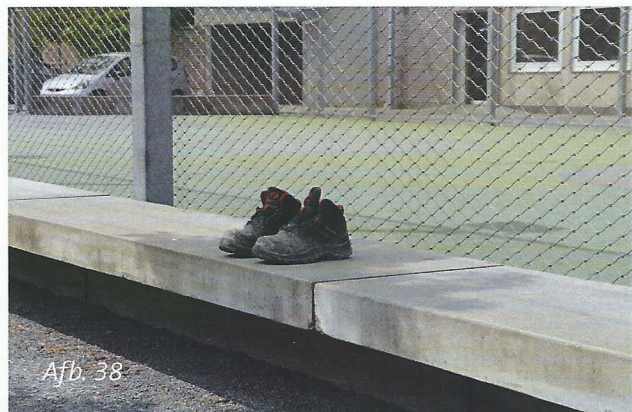

Afb. 37: Hoogleraar Paul Trio

beschadigd stuk perkament van het rekeningenboek uit 1459.

De beide tinverenigingen kunnen terugzien op een zeer geslaagd weekend. Het was een 'historisch weekend', dat als zodanig in de annalen van de beide verenigingen kan worden bijgeschreven. De gezamenlijke uitgave *Tinnen stadskannen in de Lage Landen* is een prachtig en uniek boek, waar men fier en trots op kan zijn. Een knap staaltje werk.

Mooi weer, een intensief en interessant programma, goed eten en leuke mensen. Drie tindagen waar je met voldoening en plezier op terugkijkt. Met dank aan alle mensen die dit mogelijk hebben gemaakt. Wie er niet was heeft echt iets gemist en naar de eigenaar van de schoenen wordt nog gezocht! (afb. 38) Misschien zien we u wel op de najaarsbijeenkomst op 29 oktober te Delft.

Afb. 38

Reacties van leden op de boekpresentatie

Tinnen stadskannen in de Lage Landen

Hoe wij'n gepresenteerd werd

29-5-2016

Hartelijk dank voor wederom een bijzonder geslaagde bijeenkomst van de NTV. We kijken terug op een onvergetelijke culturele kennismaking met Oudenaarde, en leden van de Vlaamse Tinvereniging. En daarnaast vonden het een eer om bij de boekpresentatie te mogen zijn in het fantastische Stadhuis.

Hartelijke groet en graag tot ziens bij een volgende gelegenheid!

Marc & Brigitte Ramge

30-5-2016

....daarom willen we jullie nog heel hartelijk danken voor de prachtige aanwinst in de tinbibliotheek. Wat een mooi boek! En wat een sympathieke prijs!

Thea en Wim Evers

1-6-2016

Beste Jan, Philippe, Henk,

Hoe meer ik in jullie boek lees en kijk, hoe meer ik moet herhalen: wat een prachtig werk, een echt huzarenstuk! De vele historische documenten en archiefstukken verlenen het werk een authentieke toets. Verrassende invalshoeken en weetjes gepresenteerd met prachtige foto's en tekeningen zijn buitengewoon. Dit schitterend kijk- en leesboek met een overzicht van deze absolute tinnen topstukken is uniek!

*Proficiat, proficiat....
Vriendelijke groeten,*

Herman Waeyaert

Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620

deel II en andere vondsten

Tekst: Jan Beekhuizen en Arent Vos

Foto's: R.C.E.-afdeling scheepsarcheologie/Jan Beekhuizen - merken

In het vorige nummer van *de Tinkoerier* is een 25-tal tinnen objecten gepresenteerd, alle afkomstig uit het wrak van een zogenaamde beurtvaarder, met werknaam OB71 en gezonken omstreeks 1620. Daar is ook meer verteld over de achtergronden van dit wrak, het onderzoek en de datering. Zo werd o.a. vermeld dat aan boord één grote ton is gevonden, gevuld met tientallen tinnen objecten, die op het moment van zinken reeds oud en versleten waren en waarschijnlijk waren bedoeld om te worden omgesmolten tot nieuwe voorwerpen.¹

Om nu preciezer te zijn werden in de ton bij elkaar 89 tinnen objecten aangetroffen van verschillende vormen: schotels (39), borden (6), kannen (18), oorkommen (9), zoutvaten (6), bekers (3), kandelaars (2) en een kroes, kom, lepel, trechter, pot en schenkmaat (6 x 1). Alle tinnen objecten uit deze ton dateren dus met zekerheid van enige tijd vóór 1620. Hoe lang tinnen gebruiksvoorwerpen in het algemeen meegingen is hier een interessante vraag. In het nu voorliggende nummer wordt nogmaals een 25-tal tinnen objecten uit deze gedateerde context getoond. Bij elkaar zijn dan nu 51 van de 89 stukken tin uit ton OB71-305 in *de Tinkoerier* gepubliceerd.

Daarnaast worden in dit nummer nog eens negen stukken uit andere wrakken getoond, meest uit scheepswrakken van kleine kust- en binnenvaarders, die zijn gevonden in de drooggelegde bodem van de voormalige Zuiderzee en enkele uit wrakken van grotere, zeegaande schepen, die op de beroemde historische Rede van Texel zijn onderzocht.²

Het feit, dat de (meeste van de) hier genoemde voorwerpen afkomstig zijn uit bekende, goed gedateerde vondstcomplexen verleent ze meerwaarde voor wetenschappelijk onderzoek van uiteenlopende aard, bijvoorbeeld naar vormen en vormontwikkelingen. Men kan de objecten ook plaatsen naast andere gebruiksvoorwerpen, van andere materialen, die steeds met zekerheid uit dezelfde, gedateerde context komen. Het is daartoe goed om te weten dat iedereen thuis achter de eigen computer van elk wrak het gehele vondstcomplex kan bekijken via de online RCE Collectiecatalogus.³

De dobbelieer

Een dobbelieer kenmerkt zich door een smalle rand en een bolling in het midden van de schotel. Volgens een mededeling van de Haarlemse tinnegieter Cornelis Vechtersz uit 1592 kwamen schotels met een smalle rand algemeen in omloop ten tijde van het eerste gebruik van de roos als merk. En dat gebeurde omstreeks in het midden van de zestiende eeuw. Deze kleine schotels werden ook wel dobbelieren of mosterdschotels genoemd. Toch komen zij al voor in de veertiende eeuw, waarbij de rand vaak een opstaand profiel heeft.

Literatuur:

B. Dubbe - Tin en tinnegieters in Nederland, Lochem 1978, blz. 220.

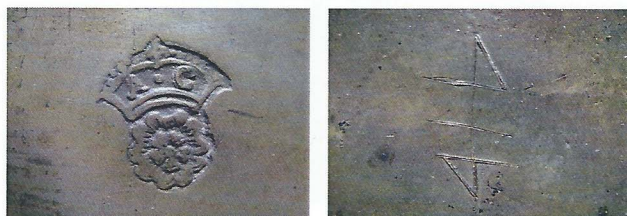

Afb. 27

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen AC. Aan de achterzijde een gegraveerd huiskmerk. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 35,1 cm
Breedte rand: 3,0 cm
Gewicht: 1512 g
Inv. nr: [AM]OB71-305-5

Afb. 28

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met aan weerszijde van de roos de gietersinitialen C of G P. Aan de achterzijde twee gegraveerde huiskmerken. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 43,2 cm
Breedte rand: 3,5 cm
Gewicht: 2418 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-10

Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620

Afb. 29

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen CC. Links van het roosmerk ingeslagen eigendomsmerk eveneens met de initialen CC. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 30,9 cm
Breedte rand: 2,7 cm
Gewicht: 1183 g
Inv. nr: [AM]OB71-305-36

Afb. 30

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen CC. Links van het roosmerk ingeslagen eigendomsmerk met initialen CC. Aan de achterzijde ingekrast huiskerst in de vorm van de gotische letter A. De bolling is gehamerd. Snijsporen. De rand is gedeeltelijk los.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,6 cm
Breedte rand: 2,5 cm
Gewicht: 987 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-23

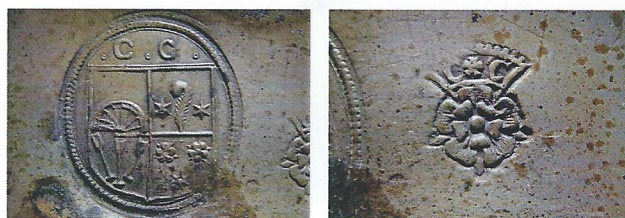

Afb. 31

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelcier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen CC. Links van het roosmerk ingeslagen eigendomsmerk met initialen CC. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,5 cm
Breedte rand: 2,5 cm
Gewicht: 986 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-21

Afb. 32

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelcier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met aan weerszijde de gietersinitialen MD. Links van het roosmerk ingeslagen eigendomsmerk met de initialen CC. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 33,3 cm
Breedte rand: 2,7 cm
Gewicht: 1322 g
Inv. nr: [AM]OB71-305-3

Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620

Afb. 33

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met de letter F voor Fijntin in het hart van de roos. Geen gietersinitialen. Links van het roosmerk ingeslagen eigendomsmerk met de initialen CC. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,6 cm
Breedte rand: 2,4 cm
Gewicht: 914 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-29

Afb. 34

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: tweemaal gekroond gietersmerk met initialen HH. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,1 cm
Breedte rand: 2,6 cm
Gewicht: 704 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-32

Afb. 35

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: tweemaal gekroond gietersmerk met initialen HH.
De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 27,7 cm
Breedte rand: 2,5 cm
Gewicht: 642 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-24

Afb. 36

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met de letter F voor Fijntin in het hart van de roos. Geen gietersinitialen. Links van het roosmerk een ingeslagen eigendomsmerk met de initialen DVA.
Aan de achterzijde twee gegraveerde huismerken.
Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 19,6 cm
Breedte rand: 1,2 cm
Gewicht: 406 g
Inv. nr: [AM]OB71-305-79

Opmerking:

Het huismark zijn we eerder tegengekomen in *de Tinkoerier* van december 2015. Het is ingeslagen op het handvat van een lampetkan en van een kan op voet. Beide kannen worden geplaatst in de tweede helft van de zestiende eeuw. Literatuur: *de Tinkoerier* - Mededelingenblad van de Nederlandse TinVereniging, jaargang 23, nummer 2, december 2015, blz. 56 en 64.

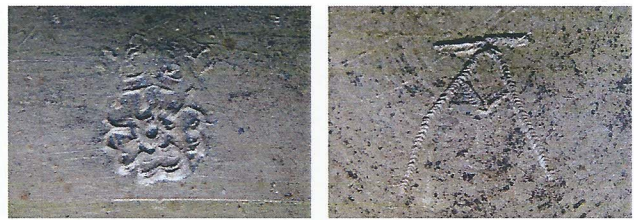
Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620

Afb. 37

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: deels verslagen gekroonde roos met geen zichtbare gietersinitialen. Aan de achterzijde gegraveerde eigenaarsinitiaal A.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 25,0 cm
Breedte rand: 2,4 cm
Gewicht: 663 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-26

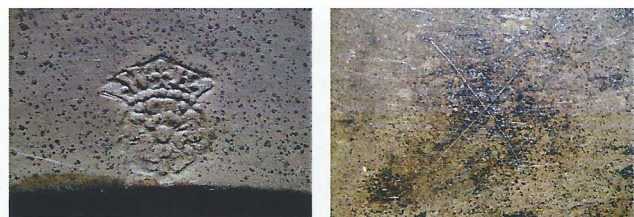

Afb. 38

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen WH. Aan de achterzijde gegraveerd/ingekrast huiskerk in de vorm van een X. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 32,0 cm
Breedte rand: 2,8 cm
Gewicht: 1202 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-9

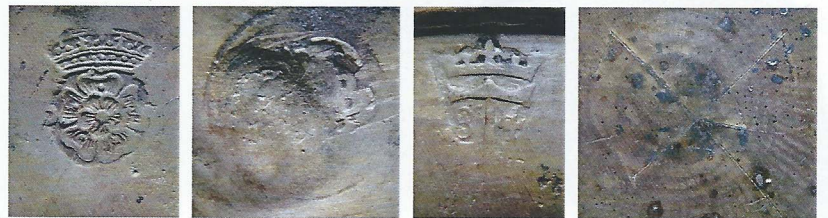

Afb. 39

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met aan weerszijde deels weggesleten gietersinitialen. Links van het roosmerk een weggeslagen eigendomsmerk, waarvan rechts de initiaal B nog te zien is. Aan de achterzijde ingeslagen merk in de vorm van een gekroonde hamer en getal 84 (voor 1584?). Eveneens aan de achterzijde ingekrast huiskerkmerk in de vorm van een X. De bolling is gehamerd. Snijsporen.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 30,8 cm
Rand: 2,7 cm
Gewicht: 1243 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-8

Afb. 40

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon jaartal 1613 en aan weerszijde van de roos deels weggesleten gietersinitialen SM? Aan de achterzijde ingeslagen merk in de vorm van een gekroonde klok met klepel en aan weerszijde een engel met palmtak. Rechts onder de klok de initiaal M.

Periode: 1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 25,9 cm
Breedte rand: 2,2 cm
Gewicht: 689 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-34

Wrak OB71, *de beurtvaarder* uit 1620

Afb. 41

Afb. 42

Wrak OB71, *de beurtvaarder* uit 1620

Afb. 41 - pagina 30

Zeer grote schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen AC. Eveneens aan de voorzijde ingeslagen eigendomsmerk met initialen SSPB. Aan de achterzijde van de rand ingeslagen engelmmerk met initialen AC. De bolling is gehamerd. De schotel heeft een beschadiging in het midden van de bolling.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 45,0 cm
Breedte rand: 6,6 cm
Gewicht: 2527 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-11

Afb. 42 - pagina 31

Zeer grote schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen AC. Eveneens aan de voorzijde verslagen eigendomsmerk met initialen SSPB. Aan de achterzijde van de rand ingeslagen engelmmerk met initialen AC. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 45,0 cm
Breedte rand: 6,5 cm
Gewicht: 2391 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-83

Afb. 43

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met aan weerszijde de gietersinitialen CE. Rechts van het roosmerk ingeslagen eigendomsmerk met initialen H(?). Aan de achterzijde een ingeslagen merk in de vorm van een engel. Eveneens aan de achterzijde een gegraveerd huiskerk in de vorm van een bloemmotief/visblaas.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 35,4 cm
Breedte rand: 2,9 cm
Gewicht: 1390 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-80

Afb. 44

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos zonder gietersinitialen en een zespuntige ster in het hart van de roos. Aan de achterzijde met opzet aangebracht krassen en ingekraste eigenaarsinitialen IA.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 31,2 cm
Breedte rand: 3,8 cm
Gewicht: 929 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-6

Wrak OB71, *de beurtvaarder* uit 1620

Afb. 45

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen HW. Aan de achterzijde van de rand een engelmerk met gietersinitialen HW. Eveneens aan de achterzijde een gegraveerd huismerk. De bolling is gehamerd.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,6 cm
Breedte rand: 2,4 cm
Gewicht: 975 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-30

Afb. 46

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroond merk in de vorm van een draak en in de kroon onduidelijke gietersinitialen HH?

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 27,2 cm
Breedte rand: 3,6 cm
Gewicht: 826 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-35

Afb. 47

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde hamer met gietersinitialen EE. Aan de achterzijde een gegraveerd huismerk. Deze schotel is iets dieper dan de schotel van nummer 48. Bovendien is er een rand om de bolling aangebracht.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 27,3 cm
Breedte rand: 3,7 cm
Gewicht: 1006 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-25

Afb. 48

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen AI. Aan de achterzijde van de rand een merk in de vorm van Vrouwe Justitia met de gietersinitialen AI.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,8 cm
Breedte rand: 3,4 cm
Gewicht: 955 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-33

Wrak OB71, *de beurtvaarder* uit 1620

Afb. 49

Schotel met bolling en smalle rand, zgn. dobbelier

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen CI. Aan de achterzijde drie ingekraste huismerken.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 28,6
Breedte rand: 3,3 cm
Gewicht: 947 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-31

Afb. 51

Breedgerande schotel

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: merk in de vorm van een gekroonde zwaan en merk met de gekroonde initiaal M. Aan de achterzijde ingekraste letter X en naam ALBERT.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 44,5 cm
Breedte rand: 6,7 cm
Gewicht: 1969 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-38

Afb. 50

Breedgerande schotel

Gemerkt aan de voorzijde van de rand: tweemaal onduidelijk gietersmerk met geen zichtbare initialen. Het binnenvlak met cirkel.

Periode: 4e kwart 16e eeuw/1e kwart 17e eeuw
Scheepswrak: B71 OFL - Beurtvaarder - vrachtschip
Vindplaats: Lelystad - vergaan 1600 - 1624
Diameter: 39,2 cm
Breedte rand: 4,0 cm
Gewicht: 1631 g
Inv. nr: [MA]OB71-305-37

Andere vondsten

Afb. 52

Kan met twee handvatten, Hanzekan

Geen zichtbare verticale gietnaad.
Eenkakig scharnier met afgebroken duimrust.
Gebogen handvatten. Een van de handvatten met sporen van een opgevuld eenkakig scharnier.
Gemerkt op het deksel: twee deels weggesleten merken.

Periode: 2e helft 15e eeuw

Hoogte: 16,5 cm

Diameter bodem: 14,6 cm

Gewicht: 2518 g

Inv. nr: [AM]AZ87-IV-2

Opmerking:

Ondanks dat er geen spoor te zien is van een verticale gietnaad is aan de buitenkant van de bodem duidelijk de inzet van een bodemplaatje waar te nemen (afb. 52a).

Het is een volstrekt unieke kan vanwege de twee handvatten. Het niet-scharnierend handvat is duidelijk gemaakt als een handvat voor een eenkakig scharnier. Het scharniergat is opgevuld (afb. 52b). Dit hebben we eerder gezien bij een handvat van een kamerpot en van een maatkan zonder deksel. Deze laatste was geijkt met het stadswapen van Rotterdam.⁴ In de tinliteratuur is tot op heden een dergelijke kan niet bekend.

De hanzekan is gevonden in een scheepswrak op kavel Az87 in de gemeente Almere, Zuidelijk-Flevoland. Het werd in 1983 aangetroffen tijdens diepploegen, tegelijk met nog drie andere wrakresten, waarvan één bij nader onderzoek een kerkkapconstructie bleek. Een en ander heeft destijds gezorgd voor enige verwarring. Deze hanzekan komt uit het wrak dat nu administratief wordt aangeduid als wrak AZ87-IV. In totaal zijn in dit complex slechts drie vondsten aanwezig. Het vondstcomplex is zonder veel precisering gedateerd als laatmiddeleeuws. Mogelijk is dat destijds vooral gebeurd aan de hand van deze tinnen kan.

Andere vondsten

Afb. 53

Drinknapje op voet

Gemerkt aan de buitenkant van de bodem: gekroonde roos met in de kroon het handje voor Antwerpen en aan weerszijde van de roos de gietersinitialen II of H

Periode: 4e kwart 16e eeuw

Scheepswrak: Scheurrak S01 - Koopvaardijsschip (vroeg fluitachtige)

Vindplaats: Waddenzee - vergaan in 1593

Diameter standing: 5,5 cm

Diameter bovenrand: 9,9 cm

Gewicht: 118 g

Inv. nr: [MA]S01-32496

Drinknapje komt uit een scheepswrak met werknaam Scheurrak S01. Ook over dit wrak, opgegraven tussen 1986 en 1996 in de westelijke Waddenzee, op de Rede van Texel, is het nodige al gezegd in een voorgaande *Tinkoerier*.⁵

Daarom hier slechts nog kort ter herinnering: dit grote, zeegaande handelsschip was gebouwd omstreeks 1585 en met aan boord een lading graan uit de Oostzee vergaan in 1590 of kort daarna. Mogelijk was dat in de beruchte storm van kerstavond 1593, toen in één nacht 44 schepen zijn ondergegaan. Dit wrak bleek bij opgraving nog een zeer compleet vondstcomplex te bevatten.

Afb. 54

Kannetje, type Amsterdam

Horizontale gietnaad.

Tweekakig scharnier met haakvormige duimrust.

Licht gebogen handvat.

Gemerkt aan de buitenkant van de bodem:
gekroonde roos met aan weerszijde van de roos
de gietersinitialen MP.

Periode: 1e helft 17e eeuw

Scheepswrak: 050NOP - vrachtschip

Vindplaats: Marknesse - vergaan in de 1e helft
van de 17e eeuw

Hoogte: 19,8 cm

Diameter voet: 8,0 cm

Gewicht: 619

Inv. nr: [MA]Z1943-IX3

Opmerking:

Tot op heden zijn we dit model alleen als
miniaturmodel tegengekomen.

Dit kannetje is een van de oudste tin vondsten uit de geschiedenis van de scheepsarcheologie in Flevoland. Over herkomst en vondstomstandigheden van de kan meldt het vondstenboekje uit 1943: "Gevonden in schip op O50. Het schip was geladen met roode baksteen." Dit kavel O50 bevindt zich nabij Marknesse in de Noordoostpolder. Veel gegevens zijn over wrak NO50 niet opgetekend op wat geschatte maten - lengte ongeveer 16 m - en een rudimentaire schets na. Uit oude foto's die in 1987 uit privébezit aan het toenmalig Centrum voor Scheepsarcheologie te Ketelhaven zijn geschonken is te zien dat het schip rechtstandig in de bodem bewaard was gebleven, compleet tot en met het dekniveau. Qua zichtbare constructie had het veel weg van de beurtvaarder OB71. In het aangetroffen vondstcomplex bevonden zich o.a. vier tinnen lepels waarvan twee met de jaartallen 1607 en 1611. Het vondstcomplex is destijds gedateerd op de eerste helft van de zeventiende eeuw.

Andere vondsten

Afb. 55

Kan zonder deksel, type Amsterdam

Horizontale gietnaad.

Tweekakig scharnier met haakvormige

duimrust. Gebogen handvat.

Waarschijnlijk stond het merk aan de binnenkant van het ontbrekend deksel.

Periode: 1e helft 17e eeuw

Scheepswrak: L310FL

Hoogte: 20,8 cm

Diameter voet: 10,0 cm

Gewicht: 1494 g

Inv. nr: [MA]ZO1958-XII12

Kan is een losse vondst zonder context. De kan is afkomstig van kavel O31 in Oostelijk-Flevoland (OF31), maar van dat kavel is geen scheepswrak bekend. Datering is dus uitsluitend typologisch.

Afb. 56

Kan, Haarlem

Verticale gietnaad.

Eenkakig scharnier met duimrust

in de vorm van twee eikeltjes.

Licht gebogen handvat.

Gemerkt op het deksel: stadsmerk

van Haarlem en gietersmerk met

initiaal W.

Ingezet plaatje tin als

bodemmedaillon.

Periode: 1e helft 16e eeuw

Scheepswrak: B55OFL

Vindplaats: Lelystad

Hoogte: 19,9 cm

Diameter bodem: 11,2 cm

Gewicht: 939 g

Inv. nr: [MA]OB55-10

De Haarlemse kan maakt weer wel deel uit van een scheepsvondst-complex. Wrak OB55 is in 1975 gevonden en onderzocht midden in Lelystad, Oostelijk-Flevoland. Het slechts fragmentarisch bewaard gebleven schip met punter-achtige kenmerken moet over de Stevens ongeveer 22,5 m lang zijn geweest, maar was qua bouwkenmerken eerder een rivier- of binnenwaterschip dan geschikt voor open water als de Zuiderzee. Bouwkenmerken en vondstmateriaal duiden op ondergang in de tweede helft vijftiende of begin zestiende eeuw.⁶

Andere vondsten

Afb. 57

Drinkbekertje

Gemerkt aan de buitenkant van de bodem: restant van een gekroonde roos.

Periode: 1e helft 17e eeuw

Scheepswrak: O71ZFL - vrachtschip (binnenvaartschip)

Vindplaats: Zeewolde - vergaan einde van de 17e eeuw

Hoogte: 3,8 cm

Diameter voet: 3,2 cm

Gewicht: 24 g

Inv. nr: [MA]ZO71-84

Opmerking:

Dit type drinkbekertjes wordt ook wel oorlam of wippertje genoemd.

Drinkbekertje is gevonden in een scheepswrak op kavel Oz71, nabij Zeewolde, Zuidelijk-Flevoland (wrak ZO71). Dit wrak werd in 1976 ontdekt bij ontginningswerkzaamheden en is opgegraven in 1980. Het bleek te gaan om een klein vrachtscheepje van ongeveer 17 m lang. In het wrak waren nog vele vondsten aanwezig, waaronder objecten met jaartallen, met daarbij als jongste twee bakenloodjes (zie pag. 47) uit de jaren 1684 en 1685. Op basis hiervan kon de ondergang nauwkeurig worden gedateerd op in of kort na 1685. Een munt met als jaartal 1642 doet echter beseffen, dat er aantoonbaar ook toen al oude objecten aan boord kunnen zijn geweest.

Afb. 58

Pispot of kamerpot

Horizontale gietnaad.

Gemerkt aan de buitenkant van de bodem: gekroonde roos met in de band van de kroon de gietersinitialen PHB voor Pieter Hindriks Bleeker, Groningen, geboren 1749, gehuwd 1778, werkzaam 1778 - 1822, overleden 1826. Zijn adres: Vismarkt nz B 106. Aan de buitenkant van de bodem gegraveerde eigenaarsinitialen AN.

Periode: 4e kwart 18e eeuw

Scheepswrak: B6NOP - vrachtschip

Vindplaats: Creil - vergaan einde van de 18e eeuw

Hoogte: 11,8 cm

Diameter bodem: 13,2 cm

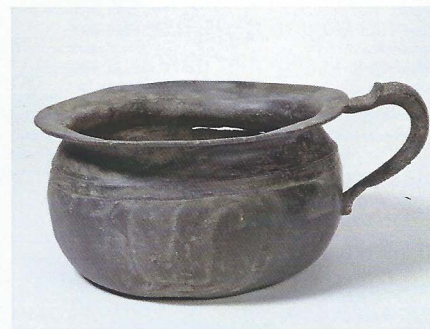
Gewicht: 927 g

Inv. nr: [MA]NB6-38

Literatuur merk:

B. Dubbe e.a. - Nederlandse Tinnegieters & Tinmerken, Amsterdam 2009, blz. 203, nr. 1206 en 1206-1.

Pispot is afkomstig uit een omstreeks 20 m lang, tjalkachtig vrachtscheepje, dat in 1955 is gevonden en opgegraven op kavel B6 in de Noordoostpolder, nabij Creil (wrak NB6). Het scheepje was geladen met plavuizen en dakpannen en bevatte ook nog veel ander materiaal, waaronder - wederom - goed te dateren objecten als bakenloodjes met jaartallen van 1784 tot en met 1788. Daarmee is de ondergang van het schip nauwkeurig te dateren op in of kort na 1788.

Afb. 59**Drinkbekertje op voet**

Niet gemerkt.

Periode: 1e helft 17e eeuw

Scheepswrak: Burgzand Noord

2/BZN2/Poolse kanonnenwrak.

Bewapend koopvaardij-schip.

Gevonden in de officiersruimte.

Vindplaats: Waddenzee - ver-

gaan omstreeks 1670

Hoogte: 9,2 cm

Diameter voet: 4,7 cm

Diameter bovenrand: 5,7 cm

Gewicht: 115 g

Inv. nr: [MA]BZN2-840

Drinkbekertje is gevonden in een scheepswrak in de westelijke Waddenzee, bekend als het 'Poolse kanonnenwrak' of administratief als wrak BZN2.

Dit wrak met een groot vondst-complex, waaronder meerdere tinnen objecten, is eerder aan de orde geweest in een voorgaande *Tinkoerier*.⁷ Kort hier ter herinnering: het betrof een zeegaand handelsschip met aan boord diverse goederen uit het Oostzeegebied. Het schip was gebouwd in de jaren 1660 en de ondergang wordt gedateerd in de jaren 1670.

Afb. 60**Kroes of drinkbeker**

Mogelijk Antwerpen. Het handvat en het deksel ontbreken.

Mogelijk gemerkt geweest op het handvat of deksel.

Periode: 1e helft 17e eeuw

Scheepswrak: O99NOP - Vissers-schip (punterachtig)

Vindplaats: Emmeloord - vergaan 1e/2e kwart van de 17e eeuw

Hoogte: 8,3 cm

Diameter voet: 9,0 cm

Gewicht: 293 g

Inv. nr: [MA]NO99-32

waren er sinds de aanvang van de ontginningswerkzaamheden in 1942 al enkele tientallen scheepswrakrestanten aangetroffen - en meestal geruimd - maar dit was pas het tweede scheepswrak waarvan vóór ruiming een goede archeologische velddocumentatie is vervaardigd. In het punter-achtige vissersschepje werd o.a. het skelet van een volwas-

sen man gevonden, met ter hoogte van de heup 16 munten uit de tweede helft van de zestiende en begin zeventiende eeuw. De jongste munt was geslagen in 1606 en in tegenstelling tot alle andere nauwelijks gesleten. Ondergang kan daarom in of kort na 1606 gedateerd worden.

Kroes is afkomstig uit een scheepswrak dat in 1945 is ontdekt en gedeeltelijk opgegraven op kavel O99, ruwweg tussen Schokland en Emmeloord in de Noordoostpolder (wrak NO99). De opgraving werd pas in 1946 afgerond met een complete velddocumentatie. Weliswaar

Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620

deel II en andere vondsten

Noten

- 1 Beekhuizen en Vos, 2015-2.
- 2 Vos, 2012.
- 3 Online RCE Collectiecatalogus, <http://cultureelerfgoed.adlibsoft.com/>, zoeken op respectievelijk: [MA]OB71 (567 records); [MA]AZ87IV (3 records); [MA]SO1 (6080 records); [MA]Z1943-IX (=wrak NO50; 30 records), [MA]OB55 (51 records; NB: er zijn twee wrakken gevonden op hetzelfde kavel, onderscheiden als OB55 en OB55II); [MA]ZO71 (363 records); [MA]NB6 (389 records); [MA]BZN2 (1717 records); [MA]NO99 (73 records); status per 15-06-2016.
- 4 Beekhuizen, 1998.
- 5 Vos, 2015-1.
- 6 Reinders, 1980.
- 7 Vos, 2015-1. Voor (nog) meer achtergrond over dit wrak en het onderzoek in de westelijke Waddenzee, zie: Vos, 2012.

Literatuur:

Reinders, 1980

Reinders, H.R., H. van Veen, K. Vlierman, P.B. Zwiers, Drie schepen uit de late middeleeuwen. Het onderzoek van drie schepen, gevonden op de kavels N 5, K 73/74 en B 55 in Flevoland. Opgravingsverslagen 2, 3, 4 (Flevobericht 166, Lelystad 1980).

Beekhuizen, 1998

Beekhuizen, J.F.H.H., De schoonheid van het oude Tin, 's-Hertogenbosch 1998, blz. 25, nr. 18.

Vos, 2012

Vos, Arent D., Onderwaterarcheologie op de Rede van Texel. Waardstellende onderzoeken in de westelijke Waddenzee (Burgzand), Nederlandse Archeologische Rapporten 041 (Lelystad 2012).
<http://publicaties.cultureelerfgoed.nl/publicaties/onderwaterarcheologie-op-de-rede-van-texel>

Vos, 2015-1

Vos, A., "Onderwaterarcheologie op de Rede van Texel" in: De Tinkoerier. Mededelingenblad van de Nederlandse Tinvereniging, jaargang 23-1, augustus 2015, 14-30.

Beekhuizen en Vos, 2015-2

Beekhuizen, Jan, en Arent Vos, "Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620" in: De Tinkoerier. Mededelingenblad van de Nederlandse Tinvereniging, jaargang 23-2, december 2015, 51-66.

Betekenis 'bakenloodjes' in omschrijving op pagina 44:

Bakenloodjes zijn kleine loden penningen, die dienen als bewijs dat men voor betreffend jaar en regio zijn bijdrage heeft betaald aan het onderhoud van de vaarwegmarkering middels allerlei vormen van drijf-, steek- en/of vuurbakens.

De Gentse stadskan: terug van 25 jaren weggeweest

Mededeling van Philippe Probst en Jan Beekhuizen

Op dinsdag 24 november 2015 werd door Belga een persbericht verspreid over de vondst van de sinds 1990 verdwenen Gentse tinnen stadskan. Deze informatie is o.m. terug te vinden op de websites van 'De Redactie' en van het STAM (Stadsmuseum Gent).

'De laat middeleeuwse kan werd in de nacht van 23 op 24 mei gestolen uit het voormalige Bijlokemuseum, het huidige STAM (stadsmuseum van Gent). Na 25 jaar is de kan teruggevonden. Het parket werd in de zomer van 2014 op de hoogte gebracht dat de kan te koop werd aangeboden bij een antiquair in Amsterdam*. Er werd een gerechtelijk onderzoek gestart naar onbekenden wegens heling en witwassen. In november 2014 werd het kunstobject, in opdracht van de onderzoeksrechter in Gent en in samenwerking met de Amsterdamse Officier van Justitie, bij een huiszoeking in een antiekzaak in Amsterdam in beslag genomen. Het parket meldde dat het strafdossier in het voorjaar van 2015 werd overgemaakt aan de Nederlandse autoriteiten voor mogelijk strafvervolging wegens heling of witwassen. De kan is sinds begin november 2015 terug in België en werd op 18 januari 2016 door de bevoegde Belgisch en Nederlandse politiediensten overgedragen aan het STAM.'

De auteurs van het boek 'Stadskannen in de Lage Landen' zijn er sinds 2013 van op de hoogte dat er een tweede Gentse stadskan in omloop was in de kunsthandel in Nederland. Het is pas na vergelijking van oud en nieuw fotomateriaal dat wij in mei 2014 zeker waren dat het over de geroofde kan ging. Deze ontdekking werd in juni 2014 aan het STAM voorgelegd. Op hun beurt speelden zij onze informatie door aan de gerechtelijke diensten. Een vijftal maanden nadat het STAM door ons werd ingelicht, werd de kan in november 2014 in beslag genomen. Het duurde een jaar eer het nieuws officieel werd vrijgegeven. Dit gebeurde op het ogenblik dat de kan ook effectief terug in België was. Deze lange termijn heeft te maken met de verschillende wetgevingen tussen België en Nederland over de internationale handel in gestolen kunstobjecten en antiquiteiten. Twee maanden nadien, op 18 januari 2016, werd de kan door de gerechtelijke diensten aan het museum overhandigd.

In de beginfase van dit dossier was er, omwille van foutieve beschrijvingen uit het verleden, twijfel of het wel degelijk over de verdwenen kan ging. Volgens onze informatie was de handelaar, waar de kan werd gevonden, er niet van op de hoogte dat het om een gestolen voorwerp ging. Het is verder niet aan ons om oordelen te vellen in deze zaak, maar wij kunnen wel bevestigen dat, als er honderd procent zekerheid bestond, de betrokken kunsthandelaar de kan vrijwillig heeft afgestaan en zijn volledige medewerking verleende aan het verdere onderzoek.

Nu het nieuws openbaar is gemaakt, betreuren De Vlaamse Tinvereniging en de Nederlandse TinVereniging dat zij door geen enkele partij werden erkend voor hun inbreng in deze zaak.

* Voor de goede orde; het was niet bij uw voorzitter.

OPEN

Spiegelkwartier Amsterdam

24 en 25 september 2016

Duits aardewerk zgn. Walzenkrug

Thüringen of Braunschweig

Tinmontering deksel, handvat en voet.

Deksel met tweekakig scharnier met duimrust in de vorm van een knop. Op het deksel een in reliëf gegoten medaillon: gezicht op de stad Neurenberg met plaatsnaam NURNBERG. Eveneens in het medaillon drie meegegote merken: engelmerk, dubbelkoppige adelaar en stadswapen van Neurenberg.

Periode: 2e kwart 18e eeuw

Hoogte: 30,0 cm

Diameter voet: 16,5 cm

Zaterdag 24 september van 10.00 - 18.00 uur | Zondag 25 september van 12.00 - 18.00 uur
Thema expositie: Nieuwe Aanwinsten. U bent van harte welkom!

JAN BEEKHUIZEN KUNST- EN ANTIKHANDEL | NIEUWE SPIEGELSTRAAT 49 | 1017 DD AMSTERDAM

de Tinkoerier

activiteiten en tarieven 2016

DATA BIJEENKOMSTEN NEDERLANDSE TINVERENIGING

29 oktober Delft, Museum Het Prinsenhof

DATA BIJEENKOMSTEN VLAAMSE TINVERENIGING

23 oktober Lokeren

DATA BIJEENKOMSTEN GEWICHTEN EN MATEN VERZAMELAARS VERENIGING

8 oktober Najaarsveiling
26 november Vrijmarkt en expositie

TARIEVEN NEDERLANDSE TINVERENIGING

Contributie, incl. 2x de Tinkoerier	€ 60,00
Abonnement de Tinkoerier	€ 45,00 (excl. verzendkosten)
Losse nummers	€ 2,50 (excl. verzendkosten)
Advertentie in de Tinkoerier	€ 100,00 (hele pagina)
Losse gebruikte nummers	€ 10,00

COLOFON

Foto's omslag

Voorzijde: *Schilderij uit de Wallace Collection*

Achterzijde: *Huismerken uit het artikel
'Wrak OB71, de beurtvaarder uit 1620'*

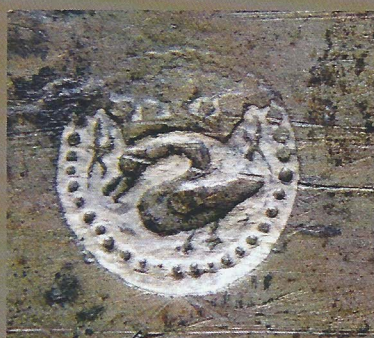
Ontwerp en lay-out

Oranje boven, 's-Hertogenbosch

Drukwerk De Koning Repro, Ridderkerk

OPROEP

Als u oude Tinkoeriers wilt afstaan ontvangt de vereniging deze graag. Wij bieden ze voor € 10,00 ter verkoop aan. De opbrengst komt ten goede aan de verenigingskas. Door een schenking van een van onze leden kunnen wij thans een volledige set Tinkoeriers aanbieden. Prijs in overleg. Neem hiervoor contact op met Henk van Wijk (0180 - 617966).

HUISMERKEN

In het vorige nummer van de Tinkoerier is een 25-tal tinnen objecten gepresenteerd, alle afkomstig uit het wrak van een zogenaamde beurtvaarder, met werknaam OB71 en gezonken omstreeks 1620. In het huidige nummer wordt nogmaals een 25-tal tinnen objecten uit deze gedateerde context getoond. Bovenstaand een greep uit de prachtige huismerken die erop voor komen. ▶ LEES VERDER OP PAGINA 22